

Instrukcja użytkownika

Instalacja

Comarch ERP
Optima

Spis treści

1	Wstęp.....	3
2	Wymagania.....	4
2.1	Sprzętowe i systemowe	4
2.2	Programowe.....	4
2.3	Konfiguracja SQL.....	4
2.4	Od strony zabezpieczenia programu.....	5
3	Płyta instalacyjna.....	6
4	Instalacja programu Comarch ERP Optima.....	7
4.1	Wprowadzenie	7
4.2	Proces instalacji	8
4.2.1	Uruchomienie.....	8
4.2.2	Akceptacja warunków gwarancji	10
4.2.3	Sprawdzenie wymagań systemowych	11
4.2.4	Wybór rodzaju instalacji.....	12
4.2.5	Wybór trybu instalacji.....	13
4.2.6	Wybór instalacji komponentu Crystal Reports	13
4.2.7	Wybór aktywnych modułów	14
4.2.8	Instalacja serwera SQL.....	15
4.2.9	Zatwierdzenie instalacji.....	17
4.2.10	Zakończenie instalacji	19
4.3	Zmiana dostępności modułów dodatkowych instalowanych z Comarch ERP Optima oraz funkcja naprawy instalacji.....	20
4.3.1	Wybór modułów dodatkowych	21
4.3.2	Funkcja Napraw instalację Comarch ERP Optima.....	21
4.4	Instalacja nienadzorowana.....	21
4.5	Instalacja Comarch ERP Optima na serwerze terminali.....	22
4.5.1	Ustawienie interfejsu Comarch ERP Optima wpływające na wydajność pracy w środowisku terminalowym.....	22
5	Reinstalacja z poprzedniej wersji oraz aktualizacje programu ..	23
5.1	Reinstalacja z poprzedniej wersji	23
5.2	Moduły dodatkowe instalowane osobno.....	25

1 Wstęp

W niniejszej instrukcji przedstawione zostały wymagania, proces instalacji i reinstalacji **Comarch ERP Optima 2017.5.1**.

2 Wymagania

2.1 Sprzętowe i systemowe

- Komputer z procesorem kompatybilnym z Pentium III lub wyższym, 2GHz
- 2 GB pamięci RAM w przypadku instalacji program + serwer SQL, 1GB w przypadku instalacji samego programu
- Dysk: 5 GB wolnej przestrzeni na dysku systemowym (domyślnie C:)
- Napęd DVD (w przypadku instalacji z płyty)
- Drukarka pracująca w systemie Microsoft Windows
- System operacyjny Windows 10, Windows 8/8.1; Windows 7 (łącznie z wersją Starter);; Windows Server 2008 Service Pack 2; Windows Server 2008 R2; Windows Server 2012; Windows Server 2012 R2, Windows Server 2016.

W instalacjach wielostanowiskowych zalecamy wykorzystanie dedykowanego serwera bazy danych. Konfiguracja sprzętowa dla takich instalacji jest poza zakresem tej instrukcji. Podstawowe informacje dla większych instalacji oraz skalowalność sprzętowa znajdują się w Podręczniku konfiguracji. Zalecamy również kontakt w tej sprawie z Autoryzowanym Partnerem Comarch.

2.2 Programowe

- Microsoft Internet Explorer 9.0 lub wyższy
- Sieć Microsoft Windows (możliwa praca jednostanowiskowa)
- Protokół sieciowy TCP/IP
- Minimalna, dopuszczalna przez instalator rozdzielczość ekranu to 1024x768
- Do instalacji programu konieczne są uprawnienia administratora systemu
- Wymagana minimalna 15 bitowa głębia kolorów (32768 kolorów)

2.3 Konfiguracja SQL

- **Comarch ERP Optima** może pracować w oparciu o bazę Microsoft SQL Server 2008, 2008 R2, 2012, 2014 oraz 2016 (wersje 2005 oraz 2000 nie są wspierane). Zaleca się stosowanie najnowszych poprawek Service Pack dla poszczególnych wersji
- **Comarch ERP Optima** współpracuje z dowolną edycją serwera SQL: Express, Workgroup, Standard oraz Enterprise.
- Wraz z programem dystrybuowana jest darmowa wersja Express, która posiada ograniczenia związane z maksymalną wielkością bazy danych (maks. 10 GB) oraz ilością alokowanej pamięci RAM (maks. 1GB). Jednakże wersja ta w zdecydowanej większości przypadków jest wystarczająca do pracy jedno i kilkustanowiskowej. W przypadku bardziej rozbudowanych instalacji prosimy o kontakt z Autoryzowanym Partnerem Comarch w celu doboru odpowiedniej edycji
- Do prawidłowej pracy na poziomie serwera konieczne jest ustawienie: układ sortowania (collation) – Polish, case insensitive, accent sensitive (Polish_CI_AS)*
- Tryb uwierzytelnienia – mieszany (mixed mode)*

* Ustawienia te dotyczą samodzielnej instalacji Microsoft SQL Server, instalacja wraz **Comarch ERP Optima** nie wymaga żadnych dodatkowych zmian w konfiguracji SQL.

2.4 Od strony zabezpieczenia programu

Do pracy programu w pełnej wersji konieczne jest podłączenie zaprogramowanego klucza HASP do komputera, który pełni rolę serwera klucza. Źródłem modułów może być również klucz wirtualny.

Uwaga: Instalacja programu, na komputerze, na którym nie ma wcześniejszej wersji Comarch ERP Optima zainstaluje wraz z programem aplikację do zarządzania modułami – Comarch ERP Menadżer Kluczy. Więcej informacji na jej temat można znaleźć w instrukcji Comarch ERP Menadżer Kluczy.

Uwaga: Comarch ERP Optima od wersji 2014.5.1 dla baz konfiguracyjnych utworzonych w tej wersji programu wymaga zainstalowania aplikacji Comarch ERP Menadżer Kluczy w wersji 2014.5.1 lub nowszej. Nie jest to konieczne dla baz konfiguracyjnych skonwertowanych z wersji wcześniejszych niż 2014.5.1.

3 Płyta instalacyjna

Po uruchomieniu dysku instalacyjnego wyświetlane jest menu:

- **Zainstaluj** - uruchomienie instalacji systemu Comarch ERP Optima
- **Prezentacja programu**
- **Pierwsze kroki z programem** - dokumentacja, filmy instruktażowe oraz bazy demo
- **Oferta w modelu usługowym**
- **Społeczność Użytkowników**
- **Gdzie kupić?**

Rys 1. Płyta instalacyjna

Wybranie opcji **Zainstaluj Comarch ERP Optima** umożliwia zainstalowanie programu w wersji dla jednego stanowiska lub dla pracy sieciowej.

Uwaga: Jeśli po włożeniu płytki instalacyjnej menu nie uruchomiło się automatycznie, należy uruchomić plik menu_optima.exe, znajdujący się w katalogu głównym płytki.

4 Instalacja programu Comarch ERP Optima

4.1 Wprowadzenie

Podczas instalacji Użytkownikowi towarzyszy tzw. asystent. Dzięki temu cały proces polega na odpowiadaniu na pytania instalatora pojawiające się w kolejnych oknach. Potwierdzenie podanych informacji i przejście do następnego okna następuje po wciśnięciu przycisku Dalej. Powrót do wcześniejszego okna jest możliwy po wciśnięciu przycisku Wstecz.

Pełna instalacja systemu składa się z kilku etapów wchodzących w jeden proces instalacji. Poszczególne etapy to:

- Sprawdzenie obecności wymaganych komponentów do instalacji systemu **Comarch ERP Optima**
- Instalacja i konfiguracja silnika bazy danych, który jest niezbędny do działania programu **Comarch ERP Optima**. Silnik ten to Microsoft SQL Server 2012 SP3 Express Edition. Ten punkt jest realizowany tylko w sytuacji, gdy wybrano opcję instalacji silnika bazy danych. Możliwość taka jest dostępna, jeśli na komputerze nie jest jeszcze zainstalowany Microsoft SQL Server.
- Instalacja samego systemu **Comarch ERP Optima**.

Dostępność wskazanych etapów instalacji jest uwarunkowana rodzajem instalatora, rozpoznanymi przez instalator i funkcjonującymi już komponentami oraz wyborem odpowiednich opcji przez Użytkownika.

Razem z programem instalowany jest również generator raportów o nazwie GenRap autorstwa Comarch SA. Narzędzie to pozwala na edycję oraz tworzenie nowych wydruków w programie.

Uwaga: Instalacja systemu **Comarch ERP Optima** musi być wykonana przez Użytkownika, który posiada uprawnienia administratora w systemie operacyjnym. Przed rozpoczęciem instalacji programu należy zamknąć wszystkie otwarte aplikacje.

Do prawidłowego działania program wymaga dodatkowych komponentów. W czasie instalacji programu sprawdzane jest ich występowanie i w przypadku stwierdzenia braku obecności tych komponentów instalator przystępuje do ich instalacji. Poniżej znajduje się lista wymaganych komponentów

- .NET Framework 3.5 SP1
- .NET Framework 4.0
- MSXML 6.0
- MDAC
- SQLDMO
- Crystal Reports (11.5.0.0)
- Microsoft System CLR Types
- SQL Server Shared Management Objects

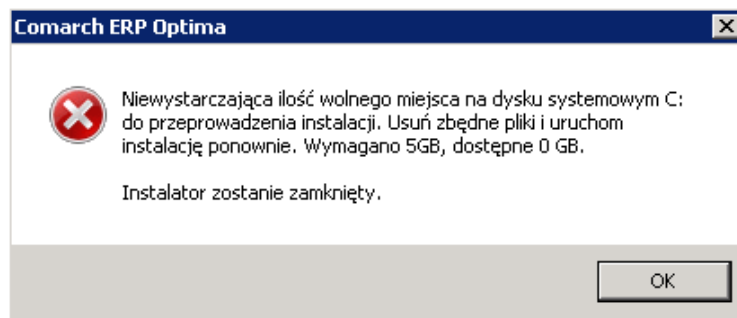
4.2 Proces instalacji

4.2.1 Uruchomienie

Program **Comarch ERP Optima** można zainstalować z płyty instalacyjnej lub jednoplikowego instalatora: ComarchERPOptimasql.exe (zawiera program + silnik SQL), ComarchERPOptima.exe (zawiera sam program, wykorzystywany do aktualizacji **Comarch ERP Optima** lub instalacji na stanowisku bez SQL). Jednoplikowe instalatory dostępne są do pobrania po zalogowaniu na Indywidualnych Stronach Klientów www.erp.comarch.pl/klienci

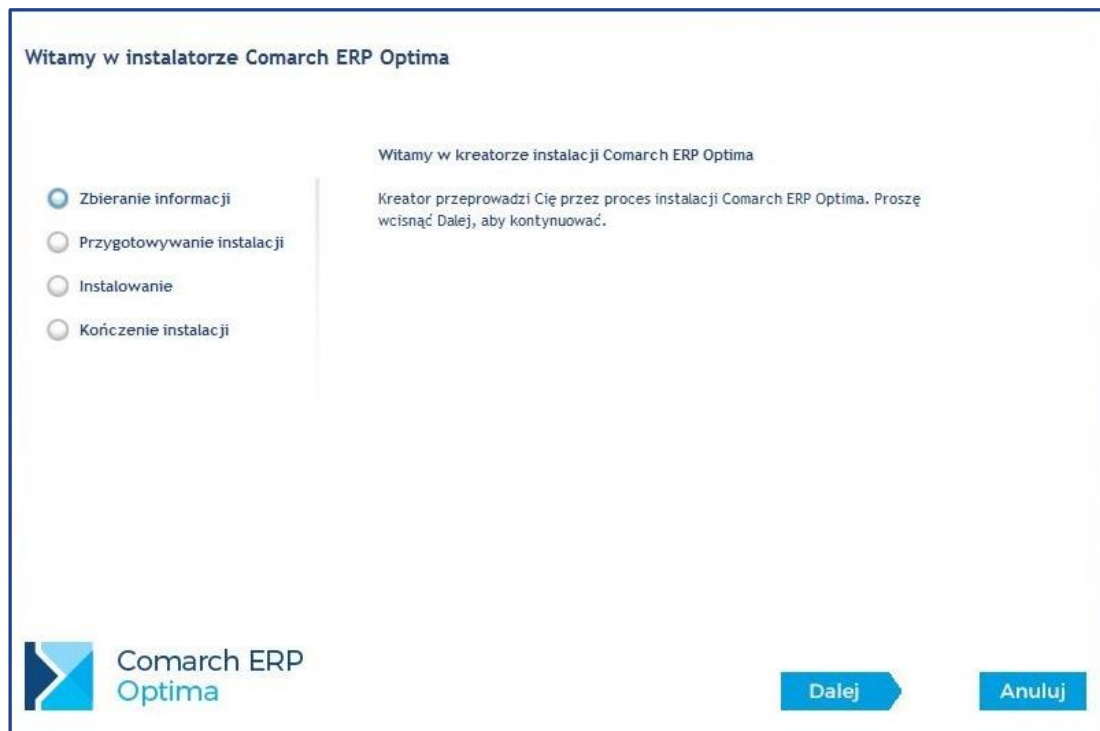
Po uruchomieniu instalatora pojawia się kreator instalacji. Poniższy przebieg instalacji odnosi się do instalatora zawierającego serwer SQL, to znaczy pliku ComarchERPOptimasql.exe. W przypadku użycia drugiego pliku ComarchERPOptima.exe instalacja wygląda analogicznie, nie ma jedynie sekcji związanej z instalacją serwera SQL.

Przed przystąpieniem do instalacji sprawdzana jest ilość wolnej przestrzeni na dysku systemowym, domyślnie jest to dysk C:. Jeżeli dostępna przestrzeń jest mniejsza niż 5 GB wyświetlany jest poniższy komunikat i instalator kończy pracę:

Jeżeli ilość wolnej przestrzeni na dysku systemowym jest wystarczająca uruchamiany jest kreator instalacji.

Rys 2. Kreator instalacji

4.2.2 Akceptacja warunków gwarancji

Akceptacja warunków korzystania i gwarancji Comarch ERP Optima

Warunki korzystania i gwarancji Comarch ERP Optima

Proszę uważnie przeczytać:

Niniejszy dokument znajduje zastosowanie wyłącznie w przypadku korzystającego z egzemplarza Oprogramowania, który posiada je legalnie.

I. Warunki dla korzystających z Oprogramowania na podstawie odpłatnej czynności prawnej, tj. umowa sprzedaży, umowa leasingu.

Warunki korzystania z Oprogramowania
Comarch ERP Optima, Comarch ERP Optima wersja BR i Comarch ERP Klasyka

Akceptuję warunki korzystania i gwarancji Comarch ERP Optima
 Nie akceptuję warunków korzystania i gwarancji Comarch ERP Optima

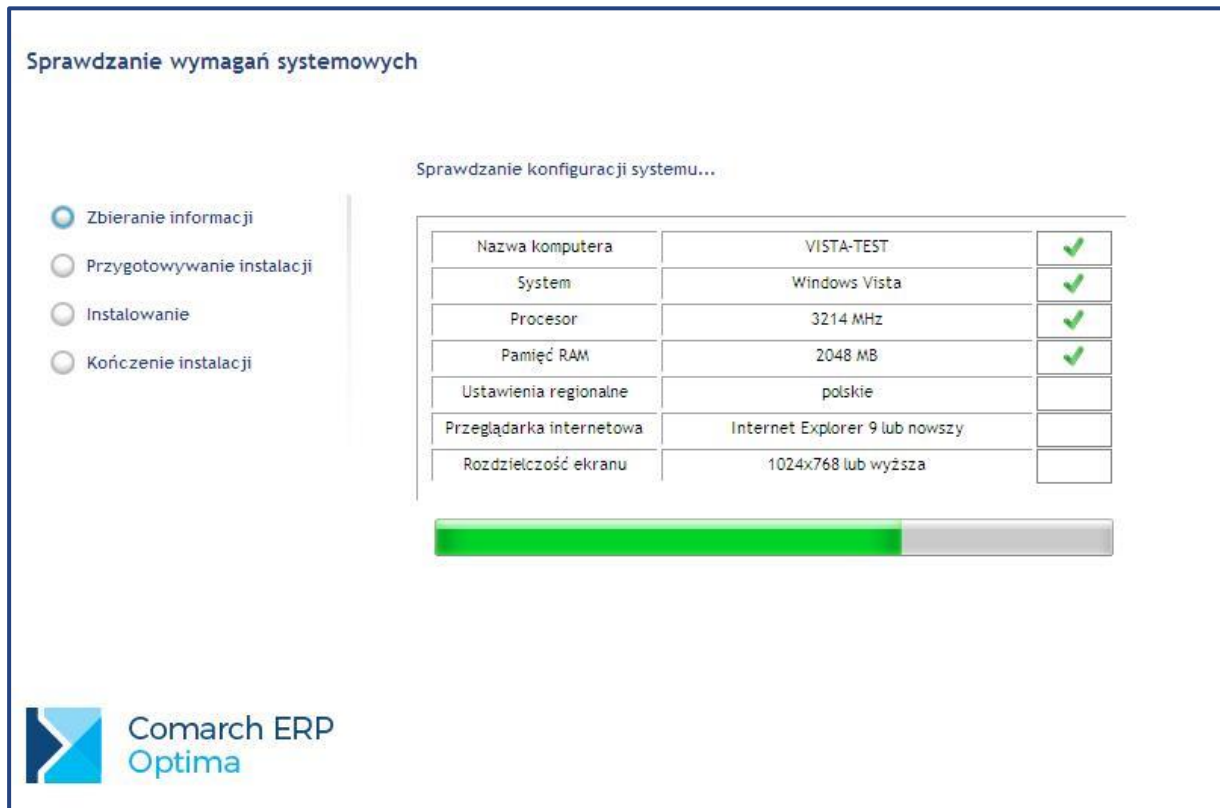
Comarch ERP Optima

Wstecz Dalej Anuluj

Rys 3. Warunki gwarancji

W kolejnym kroku kreator prosi o zapoznanie się z dokumentami: „Umowa sprzedaży pakietów oprogramowania **Comarch ERP Optima**” oraz „Warunki gwarancyjne **Comarch ERP Optima**”. Akceptacja warunków i naciśnięcie klawisza Dalej kontynuuje proces instalacji.

4.2.3 Sprawdzenie wymagań systemowych

Rys 4. Sprawdzenie wymagań systemowych

Podczas sprawdzania wymagań systemowych instalator weryfikuje, czy komputer jest odpowiednio skonfigurowany na potrzeby programu **Comarch ERP Optima**. W razie wystąpienia problemów uniemożliwiających poprawne działanie programu przy danej pozycji pojawi się znak „X” i instalator zakończy działanie.

Uwaga: Jeśli test gotowości systemu wykaże jakieś braki w konfiguracji sprzętowo – systemowej komputera, to instalacja zostaje zakończona. Należy uruchomić ją ponownie po wcześniejszym usunięciu przedstawionych w raporcie braków. Jeżeli test wykryje system operacyjny Windows XP lub IE 7 to instalacja będzie trwała, ale bez gwarancji poprawnego działania

Poniżej znajduje się lista sprawdzanych parametrów systemu wraz z ich wymaganymi wartościami:

Nazwa komputera – instalator sprawdza poprawność nazwy komputera.

System – program **Comarch ERP Optima** może być zainstalowany tylko na systemach operacyjnych określonych w wymaganiach minimalnych.

Procesor – instalator sprawdza, czy taktowanie procesora wynosi co najmniej 1 GHz. Instalator pozwala na instalację programu, gdy ten warunek nie jest spełniony, przy czym wyświetlane jest odpowiednie ostrzeżenie.

Pamięć RAM – minimalna ilość pamięci RAM to 1 GB.

Ustawienia regionalne – do zainstalowania programu konieczne są polskie ustawienia regionalne.

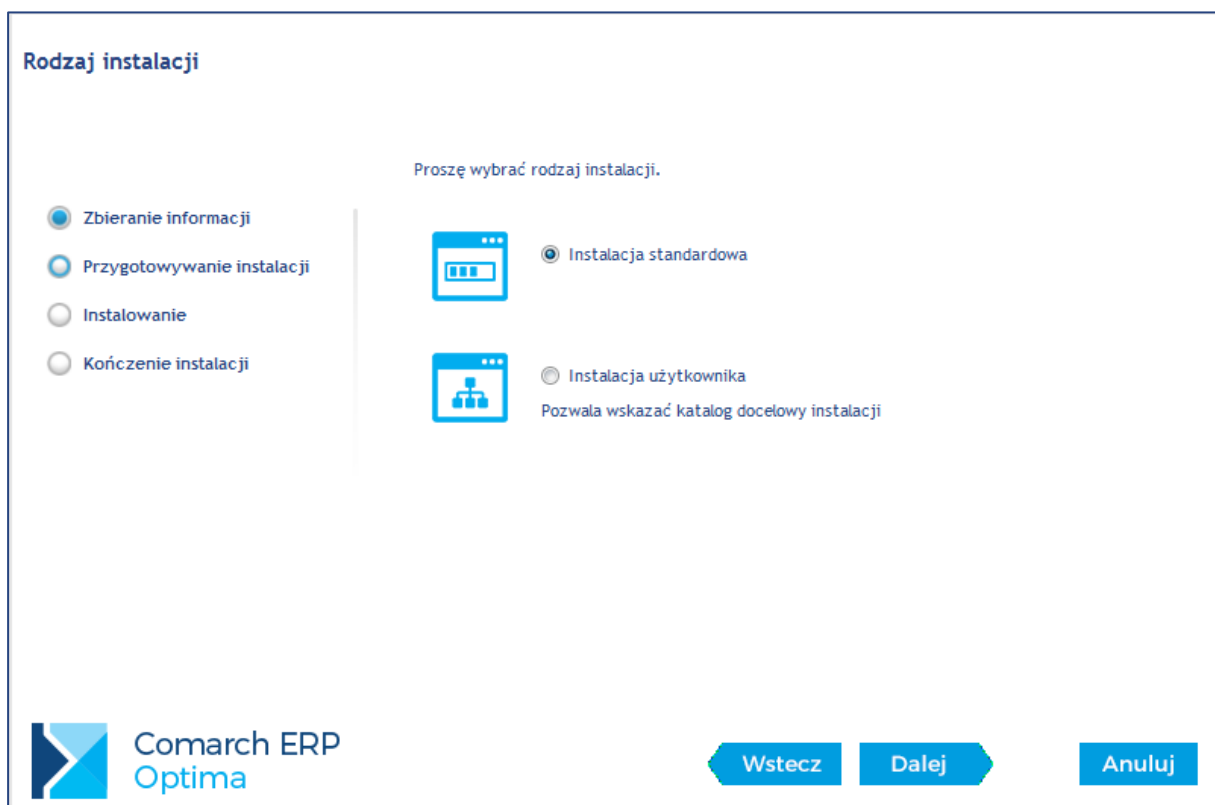
Przeglądarka internetowa – do pracy programu konieczna jest obecność w systemie przeglądarki Internet Explorer w wersji minimum 9.0.

Rozdzielczość ekranu – minimalna, dopuszczalna przez instalator rozdzielczość to 1024x768.

Uwaga: Nazwa komputera nie może być taka sama jak nazwa użytkownika, który uruchomił instalację **Comarch ERP Optima**, w przeciwnym przypadku instalacja będzie przerwana na etapie zatwierdzania wyboru trybu instalacji serwera SQL.

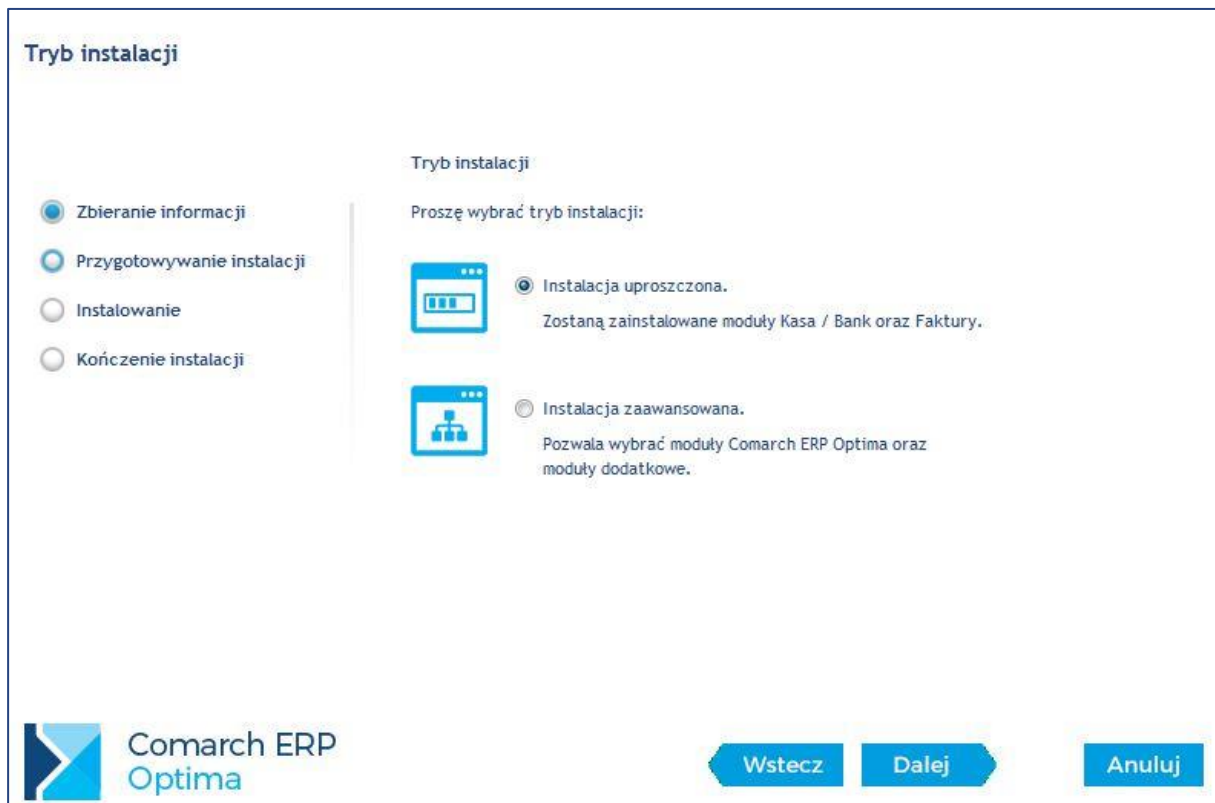
4.2.4 Wybór rodzaju instalacji

Rys 5. Rodzaj instalacji

- *Instalacja standardowa* – na komputerze instalowane są wszystkie niezbędne komponenty programu **Comarch ERP Optima**. Jest to typ instalacji zalecany przez producenta. Instalator w tym przypadku ustawia domyślną ścieżkę instalacji programu: C:\Program Files\Comarch ERP Optima\ (w przypadku systemów 64 bitowych będzie to ścieżka C:\Program Files (x86)\Comarch ERP Optima\)
- *Instalacja użytkownika* – pozwala na wybór miejsca instalacji programu.

4.2.5 Wybór trybu instalacji

Rys 6. Tryb instalacji

Instalacja uproszczona. Zostaną zainstalowane moduły Kasa / Bank oraz Faktury – po wybraniu tej pozycji przechodzimy do uproszczonej wersji instalatora pozwalającej na wybór podstawowych parametrów instalacji. Po wybraniu tej opcji domyślny operator będzie miał zaznaczone tylko dwa moduły Kasa/Bank oraz Faktury, prócz tego w ustawieniach operatora zostanie zaznaczona opcja **Wersja uproszczona programu**, która skutkuje zastosowaniem uproszczonego menu w programie zawierającego dla przejrzystości tylko niektóre funkcje programu.

Jeśli okaże się, że podczas pracy potrzebne są funkcje, które zostały ukryte lub Użytkownik chce pracować również na innych modułach, to nie ma konieczności reinstalowania programu. Należy na karcie operatora (System/ Konfiguracja/ Program /Użytkowe/ Operatorzy) odznaczyć parametr **Wersja uproszczona programu** i zaznaczyć odpowiednie moduły.

W kolejnym etapie instalacji od razu przechodzimy do **Instalacji silnika bazy danych**.

Instalacja zaawansowana – po wybraniu tej pozycji przechodzimy do pełnej wersji instalatora, która pozwala na wybór większej ilości parametrów instalacji takich jak wybór aktywnych modułów i modułów dodatkowych. w kolejnym etapie instalacji przechodzimy do wyboru aktywnych modułów.

4.2.6 Wybór instalacji komponentu Crystal Reports

Podczas instalacji Comarch ERP Optima jest możliwość zrezygnowania z instalacji komponentu wydruków Crystal Reports. Odpowiedni ekran z możliwością odznaczenia tego elementu pojawi się podczas instalacji w trybie zaawansowanym tylko jeżeli spełnione są równocześnie oba warunki: na komputerze jest zainstalowany Comarch ERP XL oraz nie jest jeszcze zainstalowany dodatek Crystal Reports.

4.2.7 Wybór aktywnych modułów

Wybór aktywnych modułów – Użytkownik powinien zaznaczyć te moduły, które zakupił. Wybrane moduły będą zaznaczone podczas logowania w programie. Wybór aktywnych modułów będzie można zmienić później w konfiguracji programu: Program/ Użytkowe/ Operatorzy

Wybór modułów do instalacji

Wybierz moduły Comarch ERP Optima, które zostaną zainstalowane

Zbieranie informacji
 Przygotowywanie instalacji
 Instalowanie
 Kończenie instalacji

Wszystkie

☒ Kasa / Bank	☒ CRM
☒ Kasa / Bank Plus	☒ CRM Plus
☒ Faktury	☒ Księga Podatkowa
☒ Handel	☒ Środki Trwałe
☒ Handel Plus	☒ Księga Handlowa
☒ Serwis	☒ Księga Handlowa Plus
☒ Obieg Dokumentów	☒ Płace i Kadry
☒ Analizy BI	☒ Płace i Kadry Plus
☒ Biuro Rachunkowe	☒ Przypominacz

Comarch ERP Optima

Wstecz Dalej Anuluj

Rys 7. Wybór modułów

Zaznaczaniem modułów rządzą pewne reguły:

- Jeżeli zostanie odznaczony moduł Kasa/Bank (KB) i Kasa/Bank Plus (KBP) – program pozwoli zaznaczyć tylko moduły, które nie wymagają do poprawnej pracy wyżej wymienionych modułów, czyli: Serwis (SRW), Obieg Dokumentów (OBD), Analizy BI, Biuro Rachunkowe, CRM, CRM Plus, Środki Trwałe (ŚT), Automat Synchronizacji i/lub Przypominacz
- Jeżeli zaznaczono którykolwiek z modułów: Księga Podatkowa (KP), Księga Handlowa (KH), Księga Handlowa Plus (KHP), Faktury (FA), Handel (HA), Handel Plus (HAP), Płace i Kadry (PK), Płace i Kadry Plus (PKP) lub Detal (DET) – wymagane jest zaznaczenie również modułu Kasa/Bank lub Kasa/Bank Plus.

Wraz z instalacją Comarch ERP Optima dodawane są trzy usługi: Comarch ERP Optima Serwis Operacji Automatycznych, Usługa wysyłania raportów do aplikacji Comarch ERP Mobile BI oraz Usługa wysyłania subskrypcji raportów aplikacji Comarch ERP Optima Analizy BI. Instalowane są również aplikacja do zarządzania modułami – Comarch ERP Menadżer Kluczy. iBard24 służy do bezpiecznego przechowywania kopii baz danych **Comarch ERP Optima**, a także innych danych użytkownika. Usługa umożliwia w sposób bezpieczny, automatyczny i harmonogramowany przechowywanie istotnych informacji w profesjonalnym Centrum Danych Comarch. Więcej informacji oraz dostępne promocje znajdują się na stronie www.ibard24.pl.

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych modułów zawarte są ulotkach dedykowanych tym modułom.

Uwaga: Jeśli zaznaczone zostaną moduły, na które Użytkownik nie posiada wykupionych licencji – cały program będzie pracować w WERSJI STARTOWEJ. Zawsze zaznaczany jest moduł Kasa/Bank, niezależnie od wykupionych licencji.

4.2.8 Instalacja serwera SQL

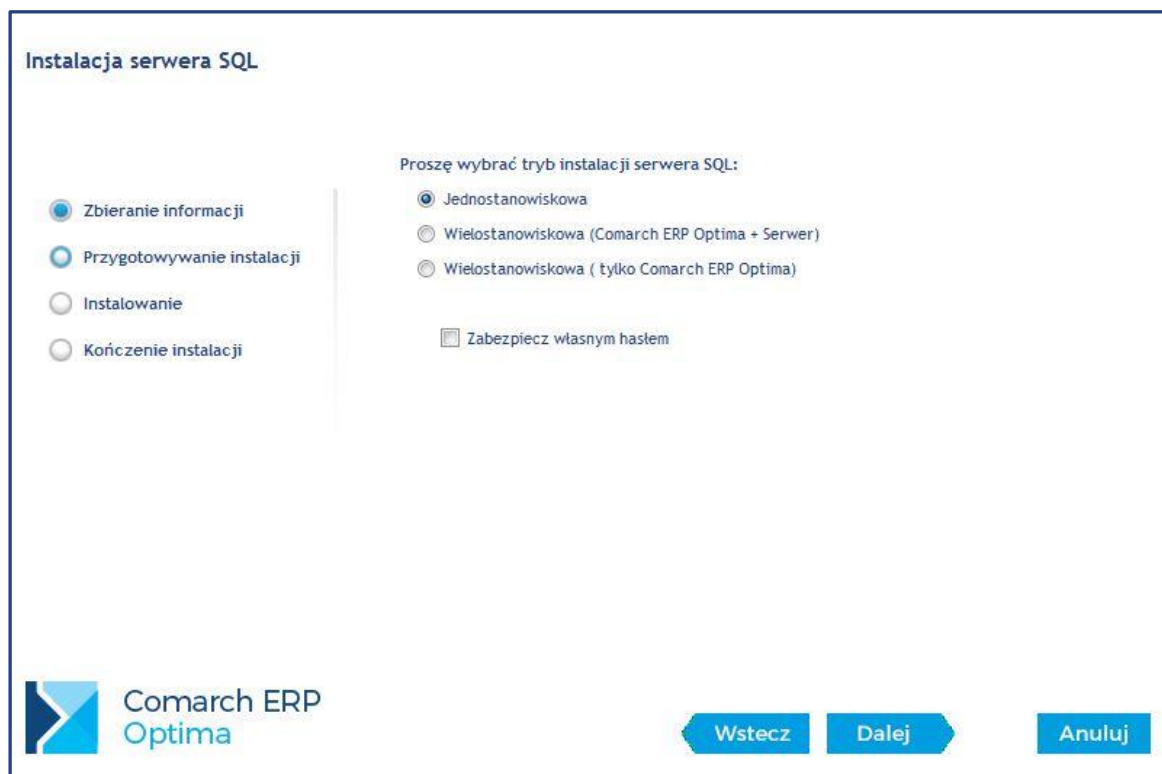
Silnik bazy danych jest elementem niezbędnym do pracy programu **Comarch ERP Optima** – to właśnie on odpowiada za zapis i przechowywanie baz danych. Instalator **Comarch ERP Optima** umożliwia automatyczną instalację silnika bazy danych Microsoft SQL Server 2012 SP2 na polskojęzycznych oraz anglojęzycznych systemach operacyjnych.

Instalacja silnika Microsoft SQL Server odbywa się na lokalnym komputerze jako nazwana instancja NazwaKomputera\OPTIMA.

W przypadku, gdy Użytkownik posiada już zainstalowany i dostępny serwer oraz godzi się na jego konfigurację pod potrzeby **Comarch ERP Optima** – nie musi dokonywać instalacji silnika.

Uwaga: Domyślnie instalowana nazwa instancji Microsoft SQL Server to Optima, cała nazwa serwera SQL ma postać NazwaKomputera\Optima

Rys 8. Instalacja serwera SQL

Tryby instalacji serwera SQL:

- **Jednostanowiskowa** – na komputerze zostanie zainstalowany program **Comarch ERP Optima** oraz serwer SQL (jeżeli instalator nie wykryje go na tym komputerze). Instalacja przeznaczona dla pojedynczego użytkownika.

- **Wielostanowiskowa – (Comarch ERP Optima + Serwer)** – instalacja wykorzystywana na serwerze. Zostanie zainstalowany program **Comarch ERP Optima**, serwer SQL oraz instalator skonfiguruje system (dodanie wyjątku do zapory systemu) umożliwiając innym komputerom łączenie się do tego serwera.
- **Wielostanowiskowa – (tylko Comarch ERP Optima)** – na komputerze zostanie zainstalowany program **Comarch ERP Optima**. Instalacja wykorzystywana na komputerach (końcówkach), łączących się do serwera SQL.

Użytkownik nie musi podawać hasła dla loginu SA (System Administrator dla Microsoft SQL Server). W takiej sytuacji instalator automatycznie przypisuje hasło: Comarch!2011.

Uwaga: Właściwy poziom bezpieczeństwa danych zapewnia określenie własnego, silnego hasła (parametr **Zabezpiecz własnym hasłem**).

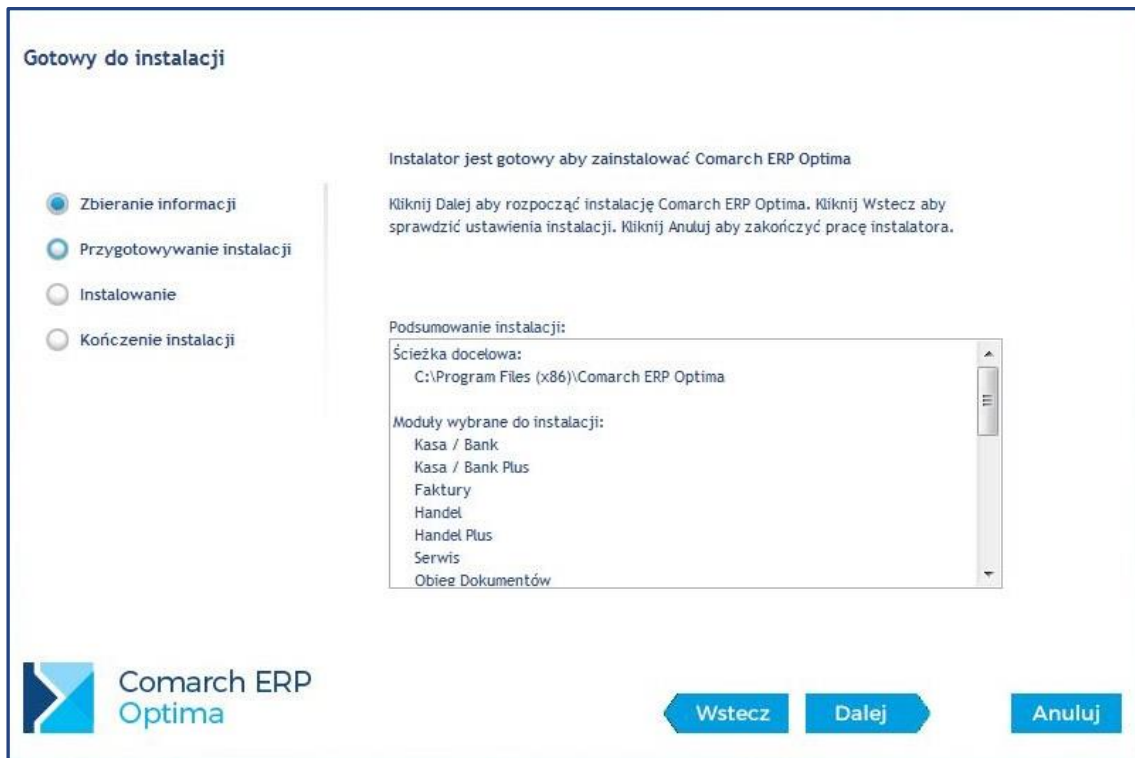
Rys 9. Ustalenie hasła dla loginu SA

Hasło musi spełniać wymagania co do jego złożoności. To znaczy musi mieć co najmniej 9 znaków oraz zawierać znaki ze wszystkich dalej wymienionych grup znaków: małe litery, wielkie litery, znaki specjalne oraz cyfry. Utworzony login pozwala na zarządzanie danymi na serwerze SQL.

Hasło to należy podawać w kreatorze konfiguracji połączenia, podłączenia bazy firmowej lub kreatorze kopii i odtwarzania baz danych przy wyborze połączenia w trybie autoryzacji na serwerze SQL.

4.2.9 Zatwierdzenie instalacji

Rys 10. Okno podsumowania instalacji

Po wybraniu opcji **Dalej** instalator rozpocznie instalację programu. Użytkownik jest informowany na bieżąco o postępie instalacji.

Instalowanie Comarch ERP Optima

- Zbieranie informacji
- Przygotowywanie instalacji
- Instalowanie
- Kończenie instalacji

W Comarch śledzimy z uwagą zmiany, jakie globalna digitalizacja wprowadza w codzienne życie i tworzymy systemy ERP 4.0 - dostępne w chmurze, wzbogacone o aplikacje mobilne, narzędzia e-commerce, do backup'u i pracy grupowej oraz business intelligence. Wszystkie zintegrowane z Comarch ERP Optima po to, aby Twoja firma była przygotowana na wyzwania jutra już teraz!

Poznaj Comarch ERP 4.0

Anuluj

msvcrt.dll, 53% zakończono

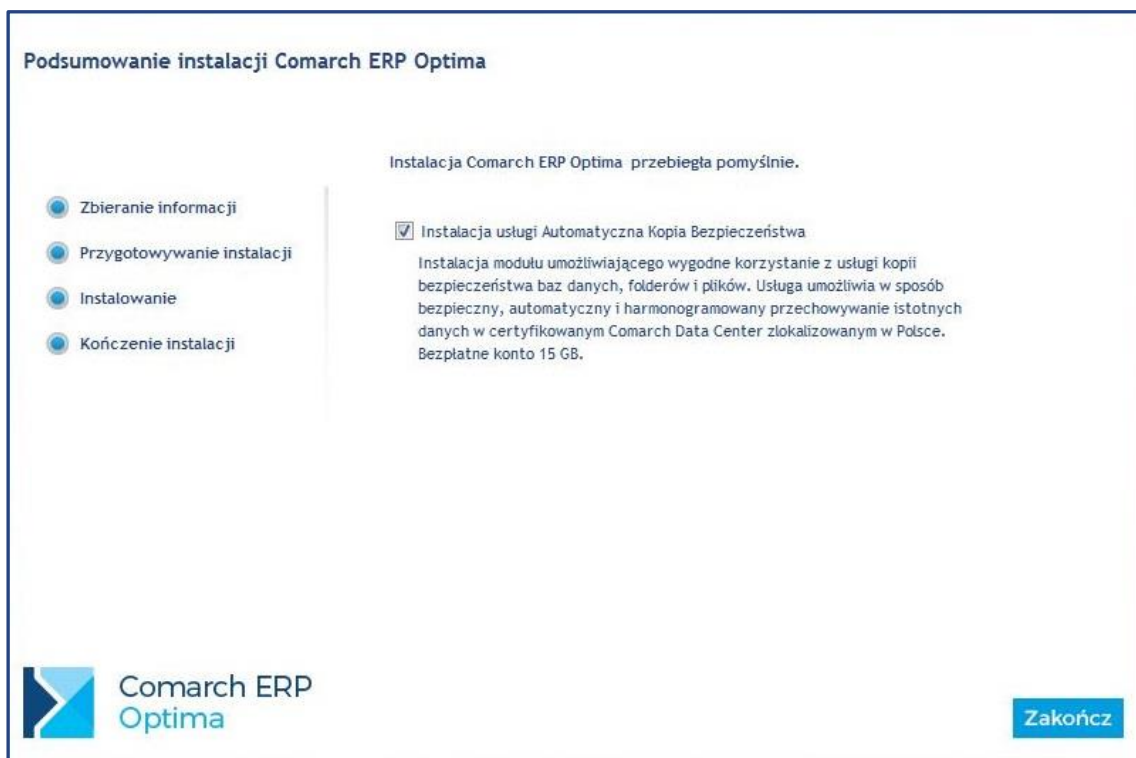
Rys 11. Postęp instalacji

4.2.10 Zakończenie instalacji

Po zakończeniu instalacji programu **Comarch ERP Optima**, restart komputera nie jest konieczny.

W ostatnim oknie instalator pozwala na zaznaczenie parametru, który umożliwi zainstalowanie dodatkowej aplikacji iBard24. Parametr pojawi się jeżeli na komputerze nie jest jeszcze zainstalowany iBard24. Aplikacja ta służy do tego by w bezpieczny sposób przechowywać kopie baz danych Comarch ERP Optima, a także inne dane użytkownika. Usługa umożliwia w sposób bezpieczny, automatyczny i harmonogramowany przechowywanie istotnych danych w profesjonalnym Centrum Danych Comarch. Więcej informacji oraz dostępne promocje na stronie www.ibard24.pl.

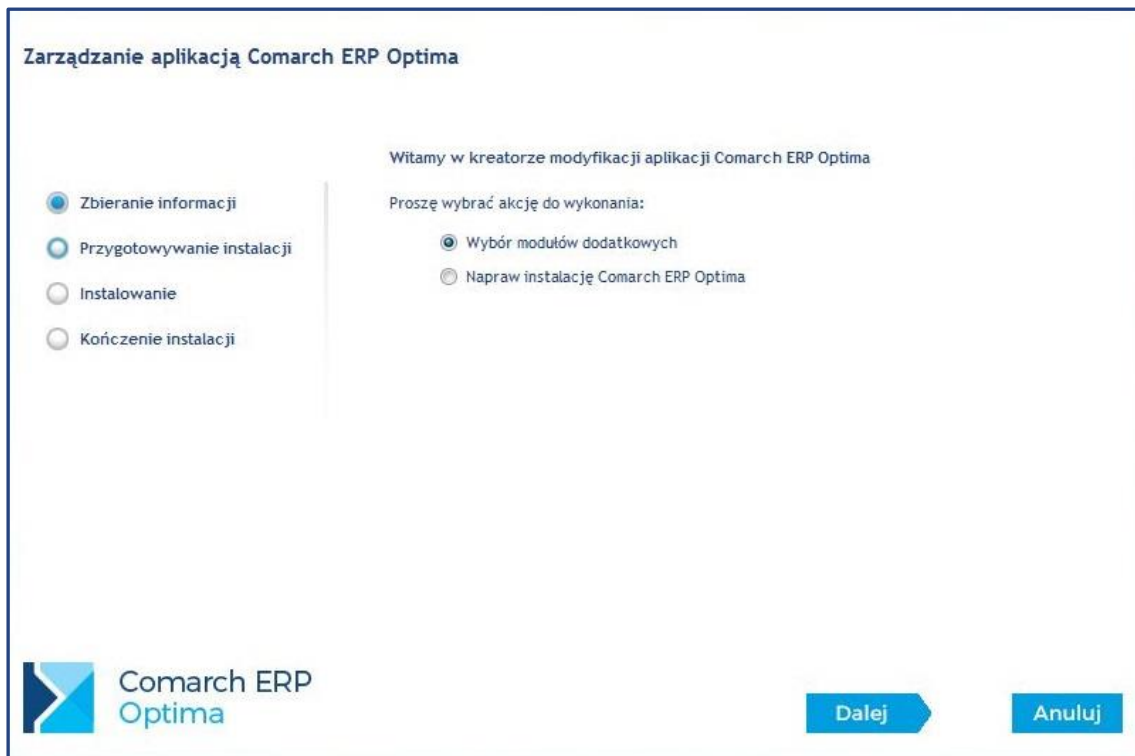
Wersja demonstracyjna to program posiadający pełną funkcjonalność do momentu, gdy rozpiętość dat pomiędzy dokumentami wystawionymi w programie nie przekroczy 60 dni. w celu zakupu oprogramowania prosimy o kontakt z Autoryzowanym Partnerem Comarch: <http://www.erp.comarch.pl/mapasprzedazy/>

Rys 12. Zakończenie instalacji

4.3 Zmiana dostępności modułów dodatkowych instalowanych z Comarch ERP Optima oraz funkcja naprawy instalacji

Po przejściu do Panelu sterowania \ Program i funkcje i kliknięciu na pozycję **Comarch ERP Optima** mamy do wyboru dwie opcje: Usun oraz Zmień. Pierwsza z nich usuwa program z komputera, druga natomiast pozwala na wykonanie jednej z dwóch czynności. Pierwsza z nich to zmiana dostępności modułów dodatkowych, druga natomiast to uruchomienie funkcji naprawy instalacji Comarch ERP Optima.

Rys 13. Zarządzanie aplikacją Comarch ERP Optima

4.3.1 Wybór modułów dodatkowych

Funkcja służy do zmiany dostępności modułów dodatkowych takich jak: Analizy BI, Automat Synchronizacji, Biuro Rachunkowe i Przypomiacz. Jeżeli podane moduły nie były zaznaczone podczas instalacji **Comarch ERP Optima**, to z poziomu tej funkcji można je włączyć już po zakończeniu instalacji.

Wybór modułów dodatkowych

Proszę wybrać moduły dodatkowe, które zostaną zainstalowane

- Zbieranie informacji
- Przygotowywanie instalacji
- Instalowanie
- Kończenie instalacji

- Analizy BI
- Biuro Rachunkowe
- Przypomiacz

Comarch ERP Optima

Wstecz Dalej Anuluj

Rys 14. Wybór modułów dodatkowych

4.3.2 Funkcja Napraw instalację Comarch ERP Optima

Funkcja wykonuje ponowną rejestrację komponentów niezbędnych do działania aplikacji.

4.4 Instalacja nienadzorowana

Comarch ERP Optima można uruchomić w trybie instalacji nienadzorowanej, szczegółowe informacje znajdują się w biuletynie technicznym: OPT059-Instalacja i uruchamianie Comarch ERP Optima - dodatkowe możliwości. Biuletyn jest dostępny tylko na stronach dla Partnerów Comarch.

Uwaga: W przypadku konieczności doinstalowania pakietu .net Framework 4.0 w czasie instalacji nienadzorowanej zostanie wykonany restart komputera.

4.5 Instalacja Comarch ERP Optima na serwerze terminali

Instalacja na serwerze terminali przebiega tak samo jak na stanowisku roboczym, przy czym przed przystąpieniem do instalacji należy przełączyć serwer terminali w tryb instalacji poprzez uruchomienie komendy:

Change user /install

Po zakończeniu instalacji należy wyłączyć tryb instalacji wpisując komendę:

Change user /execute

Szczegółowe informacje na temat zalecanych parametrów środowiska terminalowego zawarte są biuletynie technicznym OPT60 **Comarch ERP Optima** w środowisku terminalowym, który jest dostępny na stronach walidowanych dla Partnerów Comarch <http://www.erp.comarch.pl/partnerzy>.

Zachęcamy Klientów, aby po szczegółowe informacje dotyczące planowania instalacji na serwerze terminali zgłaszali się do Autoryzowanych Partnerów Comarch.

4.5.1 Ustawienie interfejsu Comarch ERP Optima wpływające na wydajność pracy w środowisku terminalowym

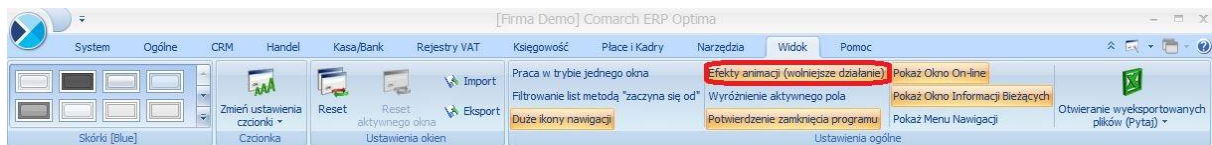
Przy połączeniach terminalowych szczególnie przez Internet w celu zmniejszenia ilości przesyłanych danych, a przez to przyspieszenie wyświetlania okien wprowadzono specjalne ustawienia w programie. Ustawienia te zostały przedstawione w poniższych punktach.

4.5.1.1 Ustawienia skórki programu

Dla pracy poprzez pulpit zdalny przygotowano specjalne skórki o nazwach *Flat* oraz *UltraFlat*. Skórki programu można ustawić z poziomu menu Widok po zalogowaniu do programu.

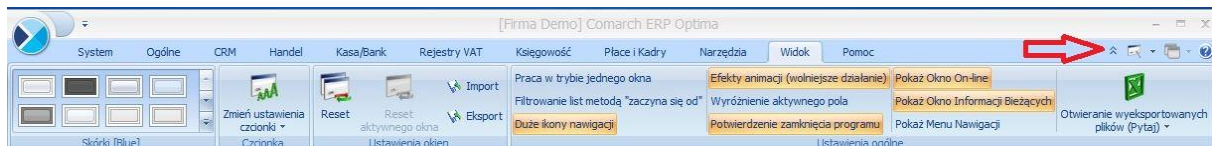
4.5.1.2 Wyłączenie animacji

Pozytywnie na szybkość wyświetlania w programie ma wyłączenie dostępnych animacji. Można to zrobić po zalogowaniu do programu w menu Widok odznaczając parametr *Efekty animacji (wolniejsze działanie)*.

4.5.1.3 Zwińcie graficznego menu (ribbon)

Obszar graficznego menu (ribbon) jest najdłużej odrysowywany dlatego jego wyłączenie na wolnym łączu powinno poprawić szybkość ściągania obrazu aplikacji z serwera.

5 Reinstalacja z poprzedniej wersji oraz aktualizacje programu

Wdrożenie nowej wersji programu może przebiegać na dwa sposoby: reinstalacji lub aktualizacji. Generalnie mówiąc reinstalacja wymaga odrębnego instalatora analogicznie jak w przypadku instalacji programu, natomiast aktualizacje **Comarch ERP Optima** wbudowane są w sam program, ich wdrożenie jest bardzo proste i przebiega z bardzo małym udziałem użytkownika. Każdorazowo wraz z nową wersją programu lub jego aktualizacją udostępniana jest ulotka, w której umieszczona jest informacja, czy program wymaga reinstalacji odrębnym instalatorem, czy wystarczy uruchomić aktualizację.

Comarch ERP Optima posiada specjalny mechanizm przypomnień w postaci dymków w prawym dolnym ekranu, które informują użytkownika o nowych wersjach i aktualizacjach.

Uwaga: Instalacja programu, na komputerze, na którym nie ma wcześniejszej wersji Comarch ERP Optima zainstaluje wraz z programem aplikację do zarządzania modułami – Comarch ERP Menadżer Kluczy. Więcej informacji można znaleźć w instrukcji Comarch ERP Menadżer Kluczy.

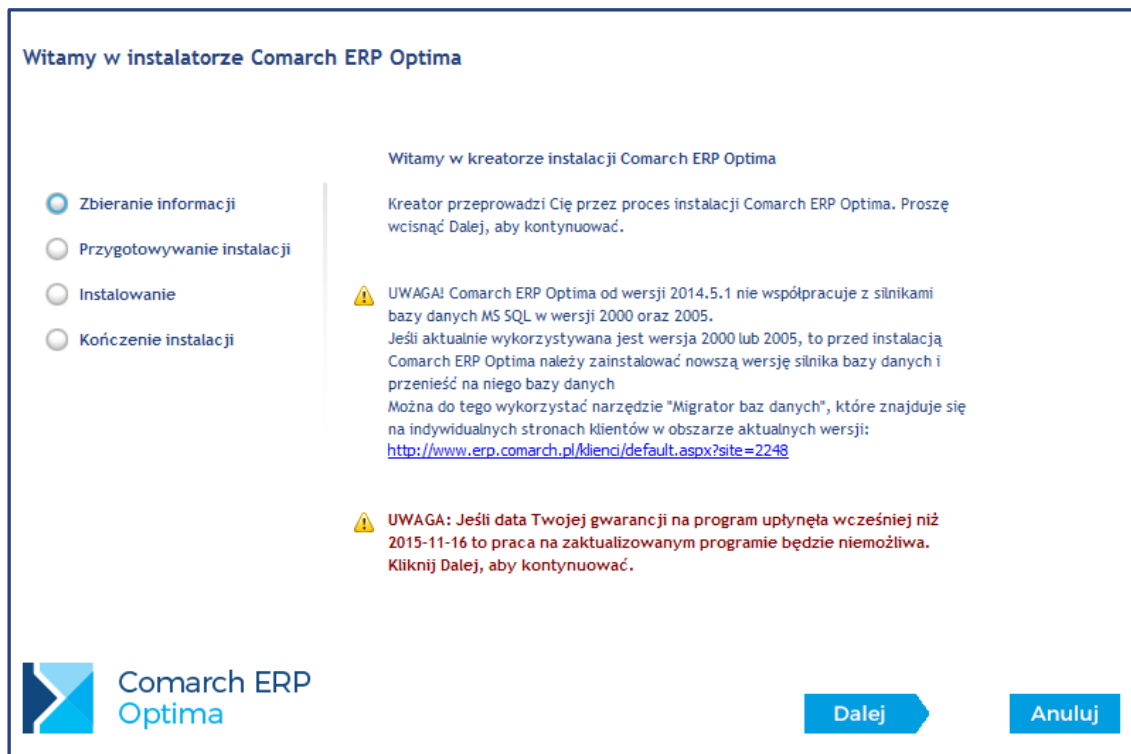

Uwaga: Comarch ERP Optima od wersji 2014.5.1 dla baz konfiguracyjnych utworzonych w tej wersji programu wymaga zainstalowania aplikacji Comarch ERP Menadżer Kluczy 2014.5.1. Nie jest to konieczne dla baz konfiguracyjnych skonwertowanych z wersji wcześniejszych niż 2014.5.1.

5.1 Reinstalacja z poprzedniej wersji

W celu wykonania reinstalacji programu, należy z poziomu kreatora umieszczonego na płycie **Comarch ERP Optima** uruchomić opcję instalacji (Zainstaluj \ Zainstaluj Comarch ERP Optima). Reinstalacja przebiega w podobny sposób jak instalacja programu i została dokładnie opisana w rozdziale dotyczącym instalacji systemu.

Podczas reinstalacji wyświetlana jest informacja o braku wsparcia dla Microsoft SQL Server 2000 oraz 2005.

Rys 15. Kreator instalacji Comarch ERP Optima

Uwaga: Comarch ERP Optima od wersji 2013 nie współpracuje z silnikiem bazy danych Microsoft SQL Server 2000, a od wersji 2014.5.1 nie współpracuje z silnikiem bazy danych Microsoft SQL Server 2005.

Reinstalację programu **Comarch ERP Optima** można uruchomić również z jednoplikowych instalatorów: ComarchERPOptimasql.exe (zawiera program + silnik SQL), ComarchERPOptima.exe. Jednoplikowe instalatory dostępne są do pobrania po zalogowaniu na stronach walidowanych dla Klientów www.comarch.pl/erp/dla-klientow. Reinstalacja oprócz zmian w programie może wymagać konwersji baz danych. Do reinstalacji zaleca się użycie pliku ComarchERPOptima.exe, gdyż ma on mniejszy rozmiar i krócej trwa jego pobieranie.

Od wersji Comarch ERP Optima 2013.0.1 wymagana jest na komputerze obecność pakietu Microsoft .Net Framework 4.0. W przypadku jego braku zostanie on doinstalowany przez instalator Comarch ERP Optima.

Reinstalacja z wersji wcześniejszej niż 2016.5.1 powinna być wykonana na wszystkich komputerach, gdzie działa program **Comarch ERP Optima** w wersji wcześniejszej niż 2016.5.1. Reinstalacja programu spowoduje uaktualnienie wersji.

Uwaga: Reinstalacja powinna być przeprowadzana na programie objętym gwarancją. Jeśli termin gwarancji minął, reinstalacja spowoduje jego zablokowanie.

Reinstalacja do najnowszej wersji 2017.5.1 możliwa jest zarówno z wersji 2016, 2015, 2014, 2013, 2012 oraz 2010 jak i **Comarch ERP Optima** ze „starszym interfejsem” od wersji 17.10. w przypadku konieczności skonwertowania

bazy z wcześniejszej wersji programu należy zrobić to dwuetapowo, czyli najpierw zainstalować wersję 17.10, a dopiero potem wersję 2016.5.1.

Reinstalacja z wersji 17.10 do 2016.5.1 nie zachowuje wprowadzonych zmian w ustawieniach kolumn na listach w programie.

Uwaga: Ze względu na wprowadzenie w programie obsługi znaków diakrytycznych pochodzących z innych języków niż polski wielkość bazy danych po konwersji z wersji 2010 i wcześniejszych zwiększa się. Dodatkowo w czasie samego procesu konwertowania potrzeba więcej miejsca na dysku twardym. Ma to szczególne znaczenie podczas konwersji baz o rozmiarze kilku gigabajtów na darmowej wersji Microsoft SQL Server Express. Wynika to z ograniczenia rozmiaru bazy danych, z którymi mogą pracować edycje Express. Przy czym z Microsoft SQL Server 2008 Express mogą być używane bazy o rozmiarze nieprzekraczającym 4 GB, natomiast Microsoft SQL Server 2008 R2 Express, Microsoft SQL Server 2012 Express oraz Microsoft SQL Server 2014 Express pozwalają na pracę z bazami o rozmiarze do 10 GB. Zatem wykonanie konwersji może wymagać aktualizacji serwera SQL do wersji 2008 R2 Express (2012 Express, 2014 Express) lub do pełnej wersji serwera SQL, który nie posiada żadnych ograniczeń na wielkość bazy danych.

5.2 Moduły dodatkowe instalowane osobno

Po kliknięciu przycisku *Zainstaluj* z głównego menu, na drugiej pozycji mamy *Zainstaluj moduły dodatkowe*. Po jej wybraniu mamy możliwość zainstalowania modułów dodatkowych **Comarch ERP Optima** (*Instalacja modułów dodatkowych Comarch ERP Optima*) pod drugim przyciskiem dostępna jest *Instalacja narzędzi Comarch*. Trzeci przycisk umożliwi przejście do instalacji narzędzi Microsoft.

Dostępne moduły dodatkowe to: **Comarch ERP Optima** Detal, **Comarch ERP Optima** Pulpit Menadżera, Instalacja komponentów dla modułu Comarch ERP e-Sklep oraz Instalacja usługi Automatyczna Kopia Bezpieczeństwa. Szczegółowe informacje dotyczące modułów dodatkowych **Comarch ERP Optima** zawarte są w dokumentacji dotyczącej poszczególnych modułów.

Instalacja komponentów dla modułu Comarch e-Sklep – zawiera w sobie opisane niżej: Web Services Enhancements (WSE) 3.0 Runtime for Microsoft .NET, .NETFramework 2.0 oraz SQLXML 3.0 Service Pack 3 (SP3).

Wybór przycisku *Instalacja narzędzi Comarch* pozwala na zainstalowanie następujących programów:

Instalacja Comarch ERP Menadżer Kluczy – aplikacja służy do zarządzania kluczami dla Comarch ERP Optima. Moduły mogą być zapisane w kluczu HASP, kluczu wirtualnym lub w postaci plików Softhasp. Comarch ERP Menadżer Kluczy należy zainstalować na komputerze, gdzie jest wpięty klucz HASP, gdzie wgrane są pliki Softhasp lub ma być aktywowany klucz wirtualny.

Comarch ERP Menadżer Kluczy jest standardowo instalowany podczas konfiguracji silnika bazy danych, na tym samym komputerze co Microsoft SQL Server. Jeśli konfiguracja przebiegła prawidłowo nie ma konieczności ponownej jego instalacji.

Programowanie klucza HASP – jeśli program wymaga do pracy klucza HASP, należy go wcześniej zaprogramować zgodnie z wykupionymi modułami. Klucz dostarczany przez Comarch jest już zaprogramowany zgodnie z zakupionymi modułami. Programowanie klucza jest niezbędne tylko w przypadku zwiększania ilości posiadanych modułów, przedłużania Asysty lub odtwarzania uszkodzonej zawartości klucza.

Klucz powinien być umieszczony na komputerze będącym serwerem bazy danych i na tym komputerze powinno być uruchomione jego programowanie (wtedy klucz jest wpięty do lokalnego portu). Przed rozpoczęciem programowania należy wskazać miejsce, gdzie znajduje się plik *.RUS (otrzymany z firmy Comarch) – jest to plik zawierający informacje o posiadanych modułach.

Programowanie klucza HASP, czyli aktualizacja licencji w kluczu HASP dostępna jest również z poziomu Comarch ERP Menadżer Kluczy i jest on zalecanym narzędziem do tego celu.

Migrator baz danych – Narzędzie to pozwala na: zainstalowanie serwera Microsoft SQL Server 2012 SP2, przeniesienie danych programu **Comarch ERP Optima** na serwer Microsoft SQL Server 2012 SP2 (wraz z jego instalacją) oraz przenoszenie danych pomiędzy już zainstalowanymi serwerami bazy danych. Oprócz tego za pomocą Migratora baz danych można wykonać kopie bezpieczeństwa i odtworzenie baz danych **Comarch ERP Optima**.

Po wybraniu opcji instalacji narzędzi Microsoft możemy zainstalować następujące dodatki:

Instalacja .NET Framework 3.5 - Instalacja tego komponentu jest wymagana do poprawnego działania **Comarch ERP Optima**. Pakiet ten jest instalowany razem z programem **Comarch ERP Optima**.

Instalacja .NET Framework 4.0 - Instalacja tego komponentu jest wymagana do poprawnego działania **Comarch ERP Optima**. Pakiet ten jest instalowany razem z programem **Comarch ERP Optima**.

SQLXML 3.0 Service Pack 3 (SP3) – komponent wymagany do współpracy **Comarch ERP Optima** z modulem **Comarch e-Sklep**

Instalacja Web Services Enhancements (WSE) 3.0 Runtime for Microsoft .NET - instaluje narzędzia wykorzystywane do współpracy systemu **Comarch ERP Optima** z systemem Comarch ERP XL.

Instalacja silnika bazy danych – opcja pozwala na zainstalowanie silnika bazy danych bez powiązania z instalacją systemu **Comarch ERP Optima**.

COMARCH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

COMARCH ERP

Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym, powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Copyright © 2017 COMARCH
Wszelkie prawa zastrzeżone.